Onemocnět fugou

Ve skryté, ale nejdůležitější vrstvě románu Marka Šindelky, který nazval Systémy něhy, jsou zakukleny lidské ruce. „Ruka mě fascinuje, může to být nejintimnější část těla, ale může být taky zbraň. V tomhle je zajímavá," říká sám autor. Na každý prst lze napsat charakteristiku tohoto obdivuhodného nástroje: ruka je existence Boha, nejdokonalejší mechanismus, mimozemsky krásná, krajina, něžná, s citem řídícím pohyb, schoulená k pohlazení, měřící puls života, podivná věc, plná vůle odkazující k dědictví talentu.

O hlavní hrdince Adě Fischerové postupně rozkrýváme, že o nic jiného v životě neusilovala než zavděčit se svému otci Bohumilovi. Vztah má vývoj: od bezmezného obdivu malé holčičky až nakonec – už bez dětského okouzlení – po myšlenky ženy, jež hodnotí, co jí otec zanechal jako duševní dědictví. Byl to hudebník, precizní pianista, víkendový šachista a po tragickém zvratu pak už jen alkoholik se smutným koncem. Adi dal jméno, talent, touhu po dokonalosti a ano, aristokratické bledé šlachovité ruce pianisty s modrozelenými žilami. A ještě vybičovaný smysl pro dokonalost.

Do rodinného trojúhelníku patří ještě matka Milena, účetní, zprvu velmi kultivovaná, v době Adina dospívání a po odchodu otce už zmatená a smrtelně zraněná. Ada k ní měla rozporuplný vztah a nedokázala v sobě rozpustit hořký vzdor. Matčinu lásku přijímala nepříčetně a trestala ji, protože se domnívala, že je viníkem otcovy tragédie. Cítila, že si mnohem více rozumí s učitelkou klavíru, ale matku milovala hluboko uvnitř.

A pak je tu Hans, který Adě říká: „Škoda, že nejsi klavír!" Hubený, křehký, provokuje lidi k agresivitě. Jako by zápasil se svou temnotou…

Spisovatel pracuje s hudebností textu, pracuje s kompozicí fugy: tóny rezonují i prostřednictvím zvukomalebných slov. Jedna postava jde ve šlépějích té druhé a odkrývá stopy postav, jež jsou propojeny.

Na malém prostoru nelze zachytit obsah sedmileté práce, kterou autor věnoval textu. Možná i vy rozdělíte svůj čas na dobu před a po přečtení Systémů něhy. Kniha ve vás poroste jako stavba fugy. •

Marek Šindelka
Držitel dvou ocenění Magnesia Litera za prózu a také ceny Jiřího Ortena. Za scénář k filmu Okupace získal Českého lva. Vystudoval kulturologii, dramaturgii a scenáristiku.
hostbrno.cz